१८. विविध रेचकांविषयी माहिती

(पचन संस्थेचे साधे आजार)

नाव	कसे काम करते	किती वेळात परिणाम	प्रौढांसाठी डोस
१.त्रिफळा चूर्ण	आतड्यात पाणी शोषून फुगते आणि त्यामुळे पुढेपुढे ढकलले जाते	६–८ तास	रात्री १–२ मोठे चमचे गरम पाण्याबरोबर घ्यावे.
२.सेन्ना	मोठ्या आतडयाला चालना देते	६–८ तास	पाण्याबरोबर १–२ गोळ्या
३.एरंडेल तेल	आतड्यांना जास्त जुलाब होतात	३–६ तास	३० मि.ली.(बाळांना आणि गरोदर स्त्रियांना देऊ नये)
४.मॅग्नेशियम सल्फेट	रक्तातून आतड्यात पाणी खेचते, त्यामुळे मळ पातळ व जास्त होतो, एक किंवा दोन मोठे जुलाब होतात. (मूत्रपिंडविकारात देऊ नये)	३–६ तास	५–१५ ग्रॅम, १ ग्लास पाण्याबरोबर (याऐवजी २० मि.ली मिल्क ऑफ मॅग्नेशिया चालेल.
५.बिसकोडील (डल्कोलॅक्स)	मोठ्या आतड्यास चालना देते. १–२ मोठे जुलाब होतात.	तोंडाने दिल्यास ८ तासात, गुदद्वाराने दिल्यास १५ मिनिटात	१ गोळी तोंडाने (५ मि.ग्रॅ) पाण्याबरोबर किंवा १० मिग्रॅ. ची गुदद्वार गोळी.
६.पॅराफिन	(पातळ)आतड्यांना वंगण होते, मळ मऊ होतो व सरकतो (पॅराफिन पचत नाही)	६–८ तास	१०–३० मिली झोपताना. (मुलांना नकोच, मोठ्यांनाही वारंवार नको).
७.गोडतेल किंवा खोबरेल तेल	पॅराफिनप्रमाणेच काम करते, मात्र काही भाग पचतो, त्यामुळे डोस जास्त द्यायला लागतो.	६–८ तास	३०–५०मि.ली. झोपताना
८.इसबगोल.	पाण्याने फुगते, त्यामुळे ढकलले जाते. सबजापण असेच काम करतो.	१२–३६ तास	५–१५ ग्रॅम कोमट पाण्याबरोबर
९. ग्लिसरिन	मळ मऊ करते	१ तासात	गुदद्वारातून पिचकारी किंवा गोळी रुपात घालावे.
टीप १. लहान बाळांना रेचकाची गरज नसते, एरंडेल तर नकोच नको. वाटल्यास गुदद्वारामार्फत तेल/पॅराफिन/ग्लिसरीन द्यावे. २. जंतासाठी औषधे देताना रेचकाची गरज नसते. ३. एनिमासाठी तयार पॅक मिळतात.			